

tablica informuje o rozmiarach hitlerowskiej zbrodni.

W 14 zbiorowych mogiłach spoczywa — — — — — zamordowanych.
Oddając się zadumie i składając hołd ofiarom totalitaryzmu,
ustal jeszcze w którym roku odsłonięto pomnik
poświęcony ofiarom Marszu Śmierci? — — — — —
i odszukaj skarb questowy, który w tym
przypadku jest świadectwem pamięci.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

Z powagą przybij pieczęć na karcie questu i,
tak jak głosi podtytuł naszej wyprawy,
zachowaj w pamięci to wszystko, czego się dziś dowiedziałeś.

A pomocne niechaj Ci będzie przesłanie z wiersza
Franciszka Fenikowskiego, syna byłego więźnia obozów
koncentracyjnych Stutthof i Sachsenhausen:

„Z pokolenia niech głos nasz idzie w pokolenie:
O pamięć, nie o zemstę proszą nasze cienie!
Łos nasz dla Was przestrogą ma być - nie legendą.
Jeśli ludzie zamilkną, głązy wołać będą!”.

Miejsce na odbicie skarbu

Gdzie to jest?

Ryбно jest miejscowością położoną na terenie Gminy Gniewino,
zlokalizowaną ok. 15 km od stolicy powiatu - Wejherowa
(województwo pomorskie).

Jak dojechać?

Ryбно leży ok. 10 km od drogi krajowej nr 6 (zjazd w Bolszewie obok
Hotelu Victoria - najlepiej kierować się na Gniewino).

Początek questu:

Parking przy Kościele filialnym pw. Świętego Brata Alberta
Chmielowskiego w Rybnie, ul. Kościelna 6.

Potrzebne rzeczy:

Długopis, kamizelka odbłaskowa.

Czas przejazdu questu:

45 minut.

Jak szukać skarbu?

Gra polega na uważnym czytaniu wskazówek zamieszczonych
w tekście questu. Twoim zadaniem jest zbieranie ukrytych po
drodze cyfr oraz wykonywanie zadań. Gdy rozwiążesz wszystkie
zagadki, odnajdziesz na końcu trasy skarb.

Opiekun questu:

Andrzej Miedziak; Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż tel. 535 310 828.

Jeżeli zaobserwowałeś zmiany na trasie questu,
lub brak skarbu – zgłoś to do opiekuna questu.
Napisz do nas na kontakt@questing.pl

Więcej questów znajdziesz w największej bazie questów

www.Questing.pl

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa Inwestująca w obszary wiejskie".

Questing®

MARSZ ŚMIERCI. O PAMIĘĆ, NIE O ZEMSTĘ WOŁAJĄ NASZE CIENIE.

Marsz śmierci z KL Stutthof na obrazie byłego więźnia Nikolaja
Kuzniecowa. Obecnie znajduje się w obozowym muzeum.

Quest rowerowy

**MARSZ ŚMIERCI. O PAMIĘĆ,
NIE O ZEMSTĘ WOŁAJĄ NASZE CIENIE.**

Questowiczu, który słuszenie zabawy przedniej oczekujesz
 i radości z pobytu na ziemi kaszubskiej się spodziewasz,
 racz wybaczyć ten wspomnieniom ton okrutny
 i z powagą wysłuchaj mej smutnej opowieści
 przekazywanej z pokolenia na pokolenie.
 Jestem mieszkańcem tej okolicy,
 który chciałby podzielić się jej historią,
 nie pomijając nic z tego, co się tu wydarzyło
 w ostatnich miesiącach wielkiej wojny,
 a co głęboko zapadło w ludzką pamięć.
 Zawitałeś do Rybna w gminie Gniewino,
 powiecie wejherowskim i województwie pomorskim,
 by odbyć niezwykłą podróż w czasie i przestrzeni.
 Do celu doprowadzi Cię questowa ścieżka, której
 wskazówki i rebusy odkryją mroki oraz rany przeszłości.
 Zatem w drogę, w skupieniu ku miejscom
 i wydarzeniom strasznego Marszu Śmierci.
 Od rozbiorów Rybno znajdowało się pod pruską administracją,
 która szczególnie w końcu XIX w.
 poddała ludność kaszubską agresywnej germanizacji.
 Wieś nie powróciła do odrodzonej Rzeczypospolitej,
 będąc później niemiecką miejscowością przygraniczną.
 Dopiero po zakończeniu II wojny światowej zawitała tu Polska,
 a Rybno ponownie zasiedlili okoliczni Kaszubi
 z powiatów wejherowskiego i puckiego
 oraz przesiedleńcy z terenów wschodnich, które zajęli Sowietzi.
 Zanim to nastąpiło, z początkiem roku 1945
 hitlerowcy w obliczu zbliżającej się Armii Czerwonej
 postanowili ewakuować obóz zagłady Stutthof (w Sztutowie).
 25 stycznia po porannym apelu zarządzonym przez komendanta
 odrutowaną przestrzeń obozu koncentracyjnego opuściło
 siedem kolumn liczących 1100 – 1600 więźniów.
 Następnego dnia w ich ślady ruszyły dwie kolejne.
 W sumie do przemarszu w okolice Lęborka, gdzie znajdowały się
 niemieckie obozy służby pracy, zmuszono 11 000 osób.
 Trasa wiodła przez Mikoszewo, Cedry Wielkie,
 Pruszcz Gdański, Straszyn, Łapino, Kolbudy, Niestępowo,
 Żukowo, Przodkowo, Pomieczyno, Luzino i Godętowo,
 znacząc każdy kilometr ofiarami.
 Ostatecznie żadna z kolumn nie dotarła do Lęborka.
 Od Luzina i Godętowa skierowano je na Puck, gdyż Lębork
 stał się dla uciekających Niemców punktem medycznym.
 Odarci z ubrań, często bez butów więźniowie walczyli
 z niedożywieniem, wycieńczeniem i siarczystem mrozem.

Ewakuacja przerodziła się w marsz śmierci uśniony ciałami
 zmarłych na trasie przemarszu i w obozach przejściowych.
 Jeden z nich zlokalizowany był w Rybnie.
 Po wejściu do wewnątrz filialnego kościółka z roku 1990
 z interesującą polichromią Boga Ojca Stworzyciela
 oraz relikwiami św. Brata Alberta Chmielowskiego
 i obrazem błogosławionego Władysława Bukowińskiego,
 warto obrócić wzrok ku witrażom, które nawiązują
 do strasznych wydarzeń ostatnich miesięcy wojny,
 wyrażających: WIARĘ, NADZIEJĘ I MIŁOŚĆ-wartości
 dające więźniom siły podczas morderczego marszu.
 Na jednym z witraży znajdziesz numer obozowy
 jednego z więźniów, który zapisz na karcie questu — $\frac{1}{I}$ —
 Jest jednym z tysięcy, którym los nie szczędził bólu.
 Ci, którzy przeżyli, przyjeżdżają do Rybna
 i w „tamtych” pasiastych chustach modlą się tu
 wspólnie za „dziś”, którego dożyli wbrew
 piekłu zgotowanemu przez oprawców.
 VI kolumna składająca się z więźniów bloków nr 12 i 15
 Obozu Nowego w dniu ewakuacji liczyła ok. 1200 więźniów.
 Do Rybna dotarła 2 lutego 1945 roku, pomniejszona o liczbę
 którzy zbiegli lub zostali rozstrzelani przez esesmanów.
 Ocalałych umieszczono w obozie,
 kilkaset metrów za wsią na skraju lasu.
 Cztery ustawione w czworobok baraki, uzupełniał piątą
 – gospodarczy. Teren ogrodzono siatką.
 Czas i na Ciebie Qestowiczu, byś ruszał dalej,
 gdyż podróż nasza jeszcze niezakończona.
 Sprzed kościoła musisz udać się w górę,
 by na najbliższym skrzyżowaniu skrócić jak znak
 — $\frac{22}{III}$ — — — 15 wskazuje,
 a następnie pojechać lekko w dół, aby zatrzymać się przy p
 dużym budynku, w którym sklep teraz mieści.
 Naprzeciwko ujrzysz kapliczkę, do której podejść musisz,
 dokładnie zapisać jej nazwę $\frac{6}{VI}$ — — —
 — $\frac{XVII}{20}$ — — — $\frac{15}{3 XIX}$ — — — $\frac{XIII}{X}$ — — —
 — $\frac{VIII}{11}$ — — — $\frac{5}{XII}$ — — — $\frac{13}{X}$ — — —
 a następnie dodać datę jej wzniesienia — — —
 Nieco dalej natrafisz w dole na park z pomnikami przyrody
 i nieczynnym tunelem z XVIII w, ale omiń je,
 by dotrzeć do skrzyżowania i ponownie skrócić na
 — — $\frac{7}{12}$ — — — $\frac{IV}{14}$ — — —
 Po drodze ujrzysz ŁAWKĘ $\frac{XIV}{10}$ — — — $\frac{11}{14}$ — — —
 na której przysiądź, a Ja opowiem Ci
 historii marszu śmierci ciąg dalszy.
 W połowie lutego 1945 roku do obozu w Rybnie

sprowadzono ok. 300 Żydów z podobozu KL Stutthoff w Kokoszkach, których zmuszono do kopania rowów przeciwczołgowych na linii Rybno – Warszkowo, by zatrzymać radzieckie wojska. Ślady ziemnych zapór wypatrzysz jeszcze w naszej okolicy, która skrywa także setki grobów ich budowniczych. Pięć tygodni pobytu w obozie, wyniszczająca praca, niedożywienie, wycieńczenie i tyfus plamisty zabrały kilkaset osób, pozbawionych jakichkolwiek warunków higienicznych i opieki lekarskiej. Jedyną pomoc niosła ludność kaszubska. Pomimo strachu i zagrożenia życia do obozu trafiały chleb i paczki żywnościowe, a miejscowi pomagali uciekającym, udzielając schronienia w swoich domach oraz przekazując informacje rodzinom i znajomym więźniów. Jeśli odpocząłeś, ostrożnie ruszaj dalej w stronę, w którą numery posesji rosną, by minąć krzyż. Z pewnością dostrzegłeś, że poruszasz się ulicą $\sqrt{21}$ — — — — . Przeglądaj się uważnie, by dostrzec ważny drogowskaz CMENTARZ — — — — $\sqrt{16}$ — — — — $\sqrt{23}$ — — — — $\sqrt{18}$ — — — — $\frac{9}{17}$ — — — — $\sqrt{19}$, za którym się udasz. Dalej poprowadzi Cię ulica $\frac{1}{18}$ — — — — $\sqrt{15}$ — — — — —, a wskazówkę kolejny drogowskaz dopowie. Następnie słupek numerami $\frac{0}{0}$ i 128 oznaczony zostaw z lewej strony, by wjechać na teren Nadleśnictwa — — — — $\sqrt{17}$ — — — — $\sqrt{16}$ — — — — $\sqrt{19}$. Zbierz myśli przed finałem naszej wyprawy, i skorzystaj z wiaty, gdyż

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ku któremu zmierzasz już widoczne się staje, a zatem cel blisko. W obliczu zbliżającej się Armii Czerwonej komendant obozu w Rybnie zarządził 9 marca 1945 roku ewakuację. Zdolnych do marszu więźniów wyprowadzono w dwóch grupach: —jedna trafiła do więzienia w Wejherowie, druga przez Piaśnicę Wielką i Leśniewo do Pucka. Wkraczający na teren obozu żołnierze radzieccy zastali tylko ciężko chorych i zmarłych. Ich wyprowadzeni trzy dni wcześniej towarzysze zostali oswobodzeni z hitlerowskiej niewoli 12 marca 1945 roku. Kiedy w latach 50. dokonano w okolicy szeregu ekshumacji, uświadomiono sobie skalę ludzkiej tragedii, jaka miała tu miejsce. Odnalezione szczątki przeniesione zostały na cmentarz, na który wejdiesz. Nekropolia jest zawsze otwarta, a umieszczona przy wejściu